

չը ծածկել, իրրե պատասխան Զարի-ի-ա-
շան երգովում է բոլոր սուրբերով, թէ իր
տուած տեղեկութիւնները կատարելագէտ
ճշմարիտ են:

Լօնդօնից հեռագրում են «НОВОЕ
Время» լրագրին հետեւեալը. «Հաւատաց-
նում են, որ պարլամենտի 40 անդամներ
խոստացել են պնդել, որ կազմակերպվի մի
ինքնավար հայկական նահանգ»:

Պետերբուրգի լրագրիները հեռագրի
են ստացել Լօնդօնից, որ լորդ Բոզերի
մատգիր է պահանջել, որ թիւրքաց Հա-
յաստանում եղած այժմեան թիւրք պաշ-
տօնեաները հեռացնուին և նրանց տեղ նը-
շանակվին նոր պաշտօնեաներ, քրիստո-
նեաներից:

Գերմանական «Vossische Zeitung»
լրագրի սեփական թղթակիցը գրում է Կ.
Պօլիցի հետեւեալը. «Թիւրքաց կառավարու-
թիւնը յոյս ունէր, որ ձեռնարկ կատարելու-
նը և խօսքն արդէն կը դնեն քննիչ
յանձնաժողովի գործակալութեան. բայց
եղանակները լաւացան, ճանապարհները
բացվեցին և խօսքն չէ տարածվում, այնպէս
որ յանձնաժողովը կարողութիւն ունեցաւ
էրզրումից դուրս գալ և հասաւ Մուշ:
Քննիչութիւնը արդէն սկսվել է: Բարձր
Կրան անախորժութիւն է պատճառում և
նորահաստատ պատրիարք Իզմիրեանը, որ
իրան պահում է անկախ և համարձակ:
Պատրիարքը հայկական քաղաքական ինք-
նավարութեան խնդիրներով չէ զբաղված,
բայց նա պաշտպան է հայ ժողովրդի դա-
րաւոր իրաւունքների, թարգման է նրանց
գանգատների և պահանջում է արդար
քննութիւն և ուշադրութիւն կառավարու-
թեան կողմից: Պատրիարքը այդ միտքը
յայտնեց և իր ծառում: Անգլիական պա-
տարի ձերբակալումը այստեղի այլազգի-
ների քաղաքական շրջանում շատ ծանր
տպաւորութիւն արաւ: Ամենքը ստում են,
եթէ օսմանները մայրաքաղաքում օտար
պետութեան վերաբերութեամբ այսպիսի
մի անիրաւութիւն է տեղի ունենում, ու-
րեմն Սասունի կոտորածի մասին բոլոր լու-
րերը ճիշդ են»:

ԲՆԵՃ ԶԱՆՁԱՌՈՂՈՎ

I

Մեր մի թղթակիցը հաղորդում է հետեւեալ տե-
ղեկութիւնները, որ նա ստացել է քրանից 14 օր
առաջ Խնուսից եկած մի հայից:

«Սասունի արեւմտեղ զէպերի և օսմանեան
կառավարութեան կատարած գաղաւթութիւնների
գործը քննող յանձնաժողովը յունվարի 5-6-ին
հասաւ Խնուս: Քննիչ յանձնաժողովի անդամներն
են՝ մի ֆրանսիացի, մի անգլիացի, մի ռուս, մի
տաճիկ և մի հայ: Յանձնաժողովը եղել է Խնու-
սի այն գիւղերում, որոնք գտնվում են զէպի Սա-
սուն տանող ճանապարհի վրա: Այն գիւղերի բը-
նակիչները, որտեղից անցել է յանձնաժողովը,
զբաւոր բողոքներ են ներկայացրել թիւրք կառա-
վարութեան ձեռքից կրած նեղութիւնների հա-
մար: Այդ գիւղերն են. Չաւուրման, Ղարա-
քիօփու, Գիօփանդուկ և Ղարաօփու-
բան: Գրաւոր բողոքներ են տուել յանձնաժողո-
վին և այն գիւղերը, որոնք մօտ են եղել ճանա-
պարհին: Այսպէս, Հարամիք, Մարուֆ և Դա-
բաբի գիւղերի բնակիչները իրանց բողոքները
քիւրդերի և կառավարութեան պաշտօնեաների
վրա՝ տարել հասցրել են յանձնաժողովին Խնուսից
Բուլանքի տանող ճանապարհին:

«Գրաւոր բողոք է ներկայացնում և Բուլանք-
ի Համդալիս գիւղի մի հայ ընտանիք, որի
16 տարեկան աղջկան, յանձնաժողովի գաւուց
15--20 օր առաջ, քիւրդերը գնչերով ծամի 4 ին-
գոնով մանկով տուն՝ հանում են անկողնից և
տանում: Աղջկան քիւրդերը թող չեն տալիս մի-
շն անգամ չորերը հագնելու, այլ մերկ, միայն
տակի հագուստով հանում են ու դնում Ընտա-
նիքի անդամները հաւաք: են ձգում գիւղը,
բայց գիւղացիք իմանալով որ քիւրդեր են եկել,
տարափից տանից չեն դուրս գալիս:

«Սասունի ժողովրդի այն մասը, որ աղաւթի
է գաղաւթութիւններից, այժմ ցրված է Խնուսի,
Բուլանքի և Մուշի գաւառի գիւղերում, ո-
րովհետեւ նրանց բոլոր բնակութիւններն այրված
կամ աւերված են և բոլոր գոյրը յափշտա-
ված: Սասունցիներից շատերի վէճերը, որ ստա-
ցել են կուր ծամանալ, դեռ մինչև այժմ
էլ չեն առջողացել: Դեռ մինչև այժմ էլ
սասունցի յափշտակված աղջիկներից շատերը
գտնվում են տաճիկ զորքերի մօտ: Սասունցինե-
րը առաջից իմանալով, որ քննիչ յանձնաժողովը
է գաւու և որ կառավարութիւնը յանապառաճ
հաւատացնել, թէ հայերի վրա թնդանութիւնը չեն
արձակված, այլ նրանք կուր են ունեցել միմյան
քիւրդերի հետ, որոնց հրացանների գնդակներով
և սպանել են, և թէ կայսերական զորքերը մի-
այն կարգ են վերականգնել, այդ բոլորը սասուն-
ցիները նախապէս իմանալով, մտածում են դրա
առաջն ետնել՝ պահագանգել կանգնեցնելով ի-
րանց արևում այն հորերի մօտ, ուր թաղված են
զոհների գիւղերը: Այդ պահագանգելու ցոյց են
տալու յանձնաժողովին թնդանութիւն գնդակներից
վարդած նահատակ լեռնականների մարմինները:

«Խնուսի, Բուլանքի և Մուշի գիւղերում ե-
ղած սասունցիները ընտրում են իրանց միջից
նշանաւոր և աղքեցիկ մարդկանցից երկու հոգի
և ուղարկում են մինչև Էրզրում՝ դիմաւորելու և
առաջնորդելու քննիչներին զէպի Սասուն: Քննիչ
յանձնաժողովին՝ Խնուսի գիւղերում եղած սա-
սունցիները առանձին-առանձին բողոքներ են ներ-
կայացնում իրանց վրա գործ գրած գաղաւթու-
թիւնների մասին իսկ Ղարաքիօփու գիւղում ե-
ղած սասունցի կանայք իրանց երեխաներով ան-
ձամբ դիմաւորում են յանձնաժողովին, որի հայ
անդամի միջոցով յայտնում են իրանց գանգա-
տները: Քննիչները սասունցի կանանց մեծ սիրով
են ընդունում և բաւականաչափ զբաղ բաժանում
նրանց»:

Է-Է

արտայայտութիւններ կարող են տեղի ունենալ
ամեն օր, ամեն մի քաղաքում: Յոյն Հաֆ-
թուանի միջնադէպը, որից աղաւթելու համար
հայ զինուորացիները, կաթօլիկների միջամտութեամբ,
300 թուական տալով բէկին, հաղիւ աշխուժ են
հանցնել նրա բարկութիւնը...

Այդ բոլոր անախորժ և ցաւալի տեղեկութիւն-
ները հետ միասին թղթակիցները մատնանի են
լինում և այն վերին աստիճանի անցանկալի տեղե-
կանքից վրա, որը նկատվում է վերջին ժամա-
նակները պարսից կառավարութեան կողմից դէ-
պի տեղական հայերը. մենք խօսում ենք այն
կասկածի մասին, որը զանազան անտակտ և
նեղ ժողովանց շնորհով սկսում է յղանալ պար-
սից կառավարչական շրջաններում զէպի մի այն-
պիսի խաղաղ և կուրտուրական ժողովուրդ, ինչ-
պէս են հայերը: Ահա օրինակ, ինչ է գրում
Թալիքի ձեր թղթակիցը, մի քանի ամիս
առաջ թալիքից. «Մօտ օրերս կառավարու-
թիւնը, հակառակ հայերի վաղուց ի վեր վայե-
րած արտօնութիւններին, կարգադրեց հարկի են-
թարկել հասարակ արհեստագործներին, որոնք շատ
մեծ դժուարութեամբ են կարողանում իրանց օ-
րհացը ձարել: Նոյն տեղից, մի քանի օր յե-
տոյ, մի այլ թղթակից գրում է. «Հնդկական հայե-
րը վերջին տարին սկսում են կորցնել պարսից
կառավարութեան վստահութիւնը: Դա մի

շատ մեծ վտանգի սկիզբն է, որը կհանգ
լով, ամենազարգուշակող հետեւանքներ առաջ կը
բերի հայատակ հայերի համար, մահմետական
երկրում:

Հաղորդելով այդ տեղեկութիւնները և նկատի
առնելով քրիստոնեաների բացառիկ դրութիւնը
մահմետական երկրի մէջ, թղթակիցները խնդրի
լուծումը, խնդրը կրիտիկական գրութիւնից ա-
ղաւթելու միակ միջոցը գտնում են այս և այն
անձնաւորութեան մէջ, որը ժամանակաւոր կեր-
պով ուղարկված է այդ երկրներ, նրանց ներկա-
յացուցել լինելու համար: Ճիշդ է, անհամեմատ
անձնական ինքնատիւն մենք հազիւ նշանա-
կութիւն ենք տալիս, ճիշդ է, անհամեմատ հասա-
րակութեան կեանքում, մահմետական հասարակական
զեկաւարդը հիմնարկութիւնների գլխին կանգնե-
լով հազիւ, նոյն իսկ վճռական դեր են կատա-
րում, այնպէս որ այդ կողմից վերին աստիճանի
ցանկալի է, որ այդպիսի անձնաւորութիւնները
կանգնած լինեն ժամանակի պահանջների
բարձրութեան վրա, բայց, ի նկատի առնելով, որ
հանգամանքը, որ այդ անձնաւորութիւնները, ինչ
նշանաւոր դերում էլ որ գտնվին նրանք, ժա-
մանակաւոր կերպով են վարում այդ բարձր
պաշտօնները, մեր կարծիքով, խնդրը հիմնա-
ւորապէս անօրինակ համար, հարկաւոր է ան-
պատճառ աշխատել հաստատել մի կարգ, որպէս

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՎԱԼԱՆԵՐԻ ՕԳՏԻՆ

Ստացանք թիւրքաց Հայաստանի, Սրանի ու
Կարսի նահանգների սովեակների օգտին.

- 1) Բազում արեւելեան կատարին Ալիսանեանից՝ 10 ռուբլի:
- 2) Սօչիից, Ղ. Ալաղեանից՝ 3 ռուբլի:
- 3) Բաւարական գիւղից, Աւետիս Քոչարեանի-
ցի միջոցով, 60 ռուբլի, հանգանակված հետեւեալ
անձինքներից՝ Նաւապետ Յիմերման՝ 20 ռ., Գա-
նեանց՝ 10 ռ., Թիկին Մէլիք-Եսայեանց՝ 10 ռ.,
Քոչարեանց՝ 10 ռ., և մի քանի անձինք՝ 10 ռ.:
- 4) Չիկիշլեարից, Լ. Վանիկեանցի միջոցով,
50 ռուբլի, որ հանգանակվել է հետեւեալ անձինք-
ներից՝ Խալիսանեանց՝ 10 ռ., Բ. Ներսիսեանց՝ 12
ռ., Աստուածատուրեանց՝ 5 ռ., Բէլուգէի՝ 2 ռ.,
Անանեանց՝ 1 ռ., Ախումեանց՝ 10 ռ., Վանիկեանց՝
10 ռ.: Ընդամենը 50 ռ.:
- 5) Ա. Կալիսայից, Թիկինեանց Ալիսէն Առա-
քեանի և Աննա Չիլիքարեանի միջոցով հան-
գանակված 24 ռուբլի, հետեւեալ նամակով.

«Անցեալ մայիս ամսի սկզբին, բացառապէս
քաղաքի հայահոգների շրջանում ժողովարարու-
թիւն արինք յօգուտ տաճիկայ սովեակ գաղթա-
կանների: Սակայն մեզանից անկախ պատճառնե-
րով, ժամանակից առաջ դադարեցրինք հանգանա-
կութիւնը: Մի օրվայ հանգանակութիւնը հասաւ
74 ռ., որից 50 ռ. նոյն մայիս ամսի 3-ին յանձ-
նեցինք քաղաքի նախկին յաջորդ Անանիա վար-
դապետին (այժմ եղիսկապոս) կաթօլիկոսին ու-
ղարկելու, խոստանալով հանգանակութիւնը վեր-
ջացնելուց յետոյ՝ մնացած գումարն էլ յանձնելու
նրան: Որովհետեւ անկարող եղանք այնուհետեւ
հանգանակութիւնը շարունակել, այդ պատճառով
մինչև օրս, մեզանից անկախ պատճառներով, վե-
րոյշեալ հանգանակած գումարի մնացորդ 24 ռ.
մնաց մեզ մօտ, որը ներկայեւ ուղարկելով
յարգելի խնդրագրութեանդ, խոստահար խնդ-
րում ենք գործ դնէք վերոյիշեալ նպատակին»:

- 6) Միջոցով Անաղեանից՝ 1 ռուբլի:
Ուրեմն նախկին 1065 ռուբլու 59 կ. հետ այժմ
ունենք 1213 ռուբլի 59 կ.:

- 1) Գումարի 12-ին այդ գումարից 60 ռուբլի
տուեցինք թիւրքաց Հայաստանից պանդխտած ե-
րեք հոգու, այն է՝ Գիւլի-Գիւլան գիւղի բնակիչ
Ղազար Մարկեանին՝ 20 ռ., նոյն գիւղի բնակիչ
Գրիգոր Յովսէփեանին՝ 20 ռուբլի և Աղբէկ գիւղի
բնակիչ Աւետիս Տէր-Յովսէփեանին՝ 20 ռ., որպէս
զի հայերից վերադառանաւ:

- 2) Գումարի 15-ին տուեցինք՝
Բասենի խոսրովեան գիւղի բնակիչ Կիրակոս
Յովհաննիսեանին՝ 15 ռուբլի, հայրենիք վերա-
դառնալու համար. Խնուսի Ղողուվայ գիւղի
բնակիչ՝ գաղթական Մելիքար Ղաւթեանին՝ 5 ռ.
և գաղթական Գակովը Երազեանին՝ 3 ռ.:

- 3) Գումարի 27-ին տուեցինք բասենից Յով-

հանէս Մհերեանին 5 ռուբլի և Աւետիս Մա-
նուկեանին 5 ռուբլի:

- 4) Բարեգործական ընկերութեան Թիֆլիսի
խորհրդին, զեկտեմբերի 28-ին, 100 ռուբլի:

- 5) Բարեգործական ընկերութեան Թիֆլիսի
խորհրդին՝ յունվարի 12-ին, 100 ռ.

- 6) Երէկ, յունվարի 30-ին, տուեցինք Բարե-
գործական ընկերութեան Թիֆլիսի խորհրդին՝ 100
ռուբլի:

- 7) Այսօր, յունվարի 31-ին, ուղարկեցինք Ալեք-
սանդրապոլ, Բարեգործական ընկերութեան հիւ-
ղին՝ 100 ռուբլի:

Մեզ մօտ մնաց 720 ռուբլի 59 կ.:
Ուրեմն մինչև այժմ ստացել ենք 9932 ռ. 41 կ.:
Ուղարկել ենք 9212 ռուբլի:

ՆԱՄԱԿ ԳՕՐԻՍԻՑ

Գումարի 16-ին

Գումարի 14-ին, տեղական թատերասերների
խումբը, Հ. Մինասեանի զանիճում, հայոց դպրո-
ցի չքաւոր աշակերտների օգտին՝ ներկայացրեց
Գալիֆայեանի «Սանդուխտ» ողբերգութիւնը, և
Մարգարեանի «Մաղոյի կտակը» և «Կրօն-Կրօն»
վոգզիլները: Թատրոնի զանիճը և բեմը, նորիշ
իշխան Կ. Թումանեանի գործ դրած ֆաներին,
չեղ կերպով դարգարված ու լուսաւորված էր:
Այդ օրը թատրոնը գրաւել էր հանդիսականների
մեծ թաղով: Թէ ի՞նչպէս և թէ արական
սեռից, ներկայ էին և ռուսներ և թուրքեր:

Ներկայացումը, պէտք է ասած, բաւականին ա-
ջող պնդաւ, բոլոր խաղացողները բարեխղճու-
թեամբ կատարեցին իրանց դերերը և չը փչացրեց
ընդհանուր անսամբը: Կանանց դերերում օր Հ.
Մարմանեան և Մ. Բեգլարեան, որ առաջին
անգամ են բեմ դուրս գալիս, իրանց աշխոյժ և
կենդանի խաղով լաւ տպաւորութիւն թողեցին
հանդիսականների վրա:

Ներկայացումից դուրս արգիւնք մնաց 166 ռ.,
60 կ. հանդիսականները մի քանի անգամ ծափա-
հարութիւններով բեմ կանգնեցին բոլոր խաղացող-
ներին, ունեկայացումից յետոյ, հայոց դպրոցի հո-
գաւարձները մի համեստ ընթրիքով պատուեցին
սիրողների խմբին: Ժողովրդից շատերը տեղի սա-
կաւորութեան պատճառով զուրկ մնացին թատրոն
յանախելուց:

Ծնորակաւորութեան արժանի են իշխան Թումա-
նեանցը, որ ստանձնելով բեմի կառավարչի դերը
մեծ աջողութեամբ պատրաստեց բեմը, երկ-
րորդ՝ Շուշու Բարեգործական ընկերութեան տե-
ղական հիւղի վարչութիւնը, որ մեծ օգնութիւն
ցոյց տուեց, ուղարկելով պատմական զգեստներ,
երրորդ՝ Հ. Մինասեան, որ առանց մի օր և է
վարձի թէ իր տները սենեակները և թէ զանիճը
տուեց ներկայացման համար և վերջապէս այն
անձինքը, որոնք ձրիապէս զանազան իրեր ծախսե-
ցին՝ թատրոնի պէտքերը հոգաւու համար:

Տեղական երիտասարդները, մօտաւորապէս 30
անձանց, ստորս գրութեամբ, մի խնդրագրով դիմել

ներում, յայտնի չափով ինքնիշխան են և ինքնա-
կամ: Եւ ուրիշ կերպ էլ անկարող են լինել, ի
նկատի ունենալով հայ և պարսիկ ազգերի կրօ-
նական-ուսումնական-քաղաքակրթական խն-
դիրների մեծ տարբերութիւնները:

Մեր առաջարկած միջոցը նրանով է զանազան-
վում այժմ գոյութիւն ունեցող կարգերից Պարս-
կահայերի մէջ, որ յայտնի չափով հոգեւոր իշխա-
նութեան իրաւունքները տեղափոխում է մի մը շ-
տակաւ կանոնաւոր վարչութեան ձեռքը:

Կանչ առնելով այդ միջոցի վրա, իբրեւ մի
ճիշդ և նպատակայարար միջոցի վրա՝ պարսկա-
հայերի երեսի վրա թողած գործերը կարգա-
դրելու համար, մեր ամբողջ ուշադրութիւնը
պէտք է դարձնենք այդ վարչութեան կա-
նոնաւոր կազմակերպութեան վրա: Եւ այդ վար-
չութեան կողմից միակ ճիշդ վճիռը կը լինի՝ այդ
վարչութեան անդամների ընտրութիւնը կատարել
ընդհանուր ձայնաւորութեան եղանակով, ինչպէս
ընդունված է Ռուսաստանում, և ոչ թէ թոյլ տալ,
որ զրանց նշանակի առաջնորդը կամ մի այլ անձ:

Ինքն ըստ ինքեան հասկանալի է, որ այդ վար-
չութիւնը պիտի ունենայ իր մշակված կանոնները՝
իր բոլոր գործողութիւնների համար, հաստատ-
ված միաժամանակ իշխումներ կաթօլիկոսի բարե-
հաճութեամբ և պարսից Շահի բարձրագոյն կամքով:

Ա. Ղաւթեան

նա թիֆլիսի կովկասեան Բարեգործական խորհրդին թոյլտուութիւն խնդրելով այստեղ տեղական ձեռք բացանելու: յոյս ունենալ, որ ընկերութիւնը կը շտապի այդ մասին կարգադրութիւններ անելու, որին անհամբեր սպասում ենք:

Յ. Գ.

ՆԱՄԱԿ ԱՍՏՐԱԽԱՆԻՑ

Յունվարի 14-ին

Յունվարի 9-ին, ձմերային թատրոնում, հայուհեաց խնամատար ընկերութեան օգտին, տեղական արտոյնների մի խումբ ներկայացրեց առաջին անգամ Սունդուկեանի «Ամուսիններ» պիէսան, և պէտք է խոստովանել, — կատարեալ աշողութեամբ: Ի հարկէ, եթէ խաղացողները լինէին մշտական դերասաններ, գուցէ «կատարեալ աշողութիւն» խոսքը քիչ չափազանցած լինէր, բայց աչքի առաջ ընկնալով, որ սիրողներ էին խաղացողները և այն էլ այնպիսի մի քաղաքում, որտեղ շատ քիչ ընտանիքներ են տիրապետում դրական հայացքին, կարծում ենք որ մեր ասածը չափազանցութիւն չէ:

Մասնակցողներն էին՝ տեղական մի քանի հայ երիտասարդներ և օրիորդներ, որոնց մէջ առաջին տեղն էր բռնում օր. Ն. Լիզարեանը իր չորսնյալի խաղով, Մարգարիտի դերում: Սիրողը առաջին անգամը չէ, որ մասնակցում է բարեգործական ներկայացումը տրվող ներկայացումներին. նա անցեալ տարի ևս Պետերբուրգում նախաձեռնեց կազմելու այնտեղի հայ ուսանողներից մի խումբ և աշողութեամբ մասնակցեց «Էլի մէկ դո՛ւ» պիեսայում. նրա խաղին մի քանի լրագիրներ գովասանքով վերաբերվեցին:

Բացի օր. Լիզարեանից բաւական լաւ էին իրանց դերերում օր. Ս. Ջանուսեանը, օր. Պետրուհի-գուլեանը և տիկին Մեքլեկեանը: Վատ չէին և պ. պ. Ջանիդեան և Գրանիչիկեան:

Առհասարակ սիրողները վերաբերվել էին դէպի իրանց դերը կատարեալ բարեխղճութեամբ: Թատրոնը համարեալ լի էր. օթեակները դեռ մի քանի օր առաջ արդէն վաճառված էին:

Ընդհանուր մուտք եղել է 620 րուբլի 75 կոպ. և 100 րուբլի նուէրներ, ծախս եղել է 277 րուբ. որից 200 րուբլին թատրոնն է վերցրել, ուրեմն՝ դուռ արդիւնք մնացել է ներկայացումից 443 75 կոպ.:

Մենք՝ աստղախանայինքս պէտք է չորսնյալ լինենք առհասարակ սիրողներից, խնդրելով որ չը դառնան մասնակցել բարեգործական նպատակով տրվելիք ներկայացումներին, մասնաւորապէս որ մեր ժողովուրդը մեծ ծախս է գումար դէպի հայաց ներկայացումները և ուրախութեամբ յաճախում է թատրոնը:

Արծ.

ՆՆՈՒՄԻՆ ԼՈՒՐԻՐ

Կ. Պոլսից մեկ գրում են. «Հինգշաբթի, ամսիս 19-ին, պատրիարքը այցելեց անդիլական դեսպանին և երկուքս տեսակցութիւն ունեցաւ: Պատրիարքը դեսպանական այցելութիւններու մասին արգելիցեալ թերթերու մէջ գրելը»:

Կայսերական Կովկասեան Գլխաւոր տեսակցական ընկերութեան մէջ նորից սկսվել են գիւղատնտեսական զբոյցները և տեղի են ունենում ուրբաթ երեկոները: Այդ զբոյցներին մասնակցում են թէ ընկերութեան անդամները և թէ կողմնակի անձինք: Իւրաքանչիւր անձն, որ հետաքրքրվում է գլխաւոր տեսակցութեամբ, գալիս է այդ զբոյցներում և խօսակցում ու խորհրդակցում իրան զբաղեցնող խնդիրների մասին: Առաջին զբոյցը տեղի ունեցաւ ամսին 27-ին, ուրբաթ օրը: Ժողովիւն էին մինչև քսան և հինգ հոգի: Խօսակցութեան առարկաներն էին՝ շերամապահութեան այժմեան դրութիւնը և նրան բարբորելու հնարները, գաւառական գործողների բարձրացնելու միջոցները և մի քանի մանր հարցեր:

Նիւ-Եօքի «Սընտի Աւր» ամսագրի նոյնամանի համարում տպագրված է իշխան Լուսինեանի պատկերը՝ կենսագրութեան հետ միասին:

Կերակի օր, յունվարի 29-ին, վաղեմ բազում, էրզրուլի Սանասարեան զպրոցի հիմնադիր Սը-կրտիչ Սանասարեանի գերեզմանի վրա հողեհան-

գիտ կատարվեց: Հանդուցեալի գերեզմանի վրա կանգնեցրած է մի մահարձան՝ նրա կտակակա-տարների ձեռքով:

Երէկ երեկոյեան, 9 ժամին, ստացանք Բագուից հետեւեալ հեռագիրը. «Բ. Դանիւսարեանի Պատածը ամբողջապէս այրվում է: Իսկ 11 ժամին ստացանք հեռագրով հետեւեալ մանրամասնութիւնը. «Հրդեհը սկսվեց Լանկոյի մագաղինից, որը ապահոված է: Ապրանքի մի մասը ազատված է: Պետական բանկի բաժինը, որը գտնվում է Պատածի մօտ, պահպանվում է Նոբելի հրդեհաշիջիչ խմբի միջոցով: Պատածը ապահոված է 200 հազար րուբլիով»:

Այս քանի օրերս տեղի պէտք է ունենայ երկու հայերէն ներկայացում, մէկը ուրբաթ օր, փետրվարի 3-ին, միւսը երկուշաբթի օր, փետրվարի 6-ին: Առաջին ներկայացումը տալիս է դերասան Գարովիւնեան, հայ դերասանների մասնակցութեամբ և պէտք է խաղան «Քինո»: Իսկ երկրորդ ներկայացումը տալու է դերասան Պետրուսեան, սիրողների մասնակցութեամբ, և պէտք է խաղան «Ռոբէր Ակոստան»:

Մեզ ուղարկված է Բագուի մարդասիրական ընկերութեան 1894 թվի հաշիւը և 1895 թվի նախահաշիւը, որից երկուսն էլ, որ անցեալ 1894 թվին ընկերութիւնը ունեցել է մուտք 9847 ր. 46 կ., իսկ ծախս 8985 ր. 21 կոպ.: Առաջիկայ տարվայ համար նշանակված է նախահաշիւով մուտք 10.200 րուբլի, իսկ ծախս՝ 9702 ր. 75 կ.: Ընկերութիւնը 1-ին յունվարի 1895 թվի ունի արժեթղթերով, կանխիկ դրամով և ստանալիքներով 95,794 ր. 19 կ.: Բացի այդ ընկերութեան մէջ կան և պահեստի գումարներ զանազան նպատակների համար:

Ռուսաց յայտնի գրող Լեւ Տոլստոյ գրել է մի նոր աշխատութիւն «Տէր և բանուր» վերնագրով: Այդ գրութեանը շուտով լոյս կը տեսնի:

Բագուի քաղաքային դռման, ինչպէս հազար գում է «Բաւի» լրագրի, որոշել է 700,000 րուբլի փոխառութիւն անել քաղաքի պէտքերի համար:

ԲԱԹՈՒՄԻՑ մեկ գրում են յունվարի 28 ից. «Այս գիշեր, ժամը 12 ին, հրդեհին զո՛ւ գնաց Սուկոնեանների բազմաբնակ շինութեան մի մասը: Կրակը այնպիսի արագութեամբ տարածվեց ամբողջ շինութեան մէջ, որ տասնեակ թշուառ և աղքատ ընտանիքներ, առանց կարողանալու իրանց ունեցածից գէթ մի բան ազատելու, մնացին աւմանաթշուառ դրութեան մէջ: Ոչ սակաւ վնաս հասաւ նաև այրվող շինութեան մօտակայ կի-նողներին, որոնք սարսափից, որ հրդեհը կարող է տարածվել, սկսեցին դատարկել իրանց տները և այդպիսով վարդ ու փշուր անել իրանց ունեցած շուկեցածը: Հրդեհը սկսվել էր տանտէր Սուկոնեանների խոհանոցից»:

ԲԱԳՈՒՄԻՑ մեկ գրում են. «Բալասանում բացվել է նաւթի մի նոր շատրուն, որ պատկանում է Ասադուլաբլին և Նադիբլին: Շատրունը օրական արտադրում է մինչև մի միլիոն պուդ նաւթ: Նաւթը ժողովրդում է լծի մէջ, որի շուրջը կանգնեցրած են մինչև 100 մարդ պահապաններ, որոնք հսկում են նաւթը կրակից ազատ պահելու համար»:

ՍԱՐԴԱՄԻՇԻՑ մեկ գրում են. «Յունվարի 17-ին երիտասարդները մի ներկայացում տուին յոյուտ ուսումնարանին. խաղացին «Արշակ Բ.» ողբերգութիւնը և «Երկու հարիւր հազար» վոդևիլը: Դահլիճը լի էր ժողովրդով: Չը նայելով որ մուտքը համեմատած առաջին տարիների հետ շատ էր, բայց դրա հետ միասին ծախսն էլ շատ եղաւ նոր բնո շինելու պատճառով, որի բացակայութիւնը մեծ խոչընդոտ էր մինչև այժմ ներկայացումներ տալու համար, և որը կազմում է ուսումնարանի եկամուտի գլխաւոր աղբիւրներից մէկը»:

ԳԵՐՈՒՄԻՑ մեկ գրում են. «Լուսն ենք, որ ջանգեղուրի գլխական հիւանդանոցի բժիշկ Զ. Տէր-Յովսէփեան պաշտօնով տեղափոխվում է Ջը-վանշիրի գաւառը: Այդ պարունը շուրջ մի տարի

այստեղ գտնվելով, իր աշխիւ և մարդասէր բնաւորութեամբ, կարճ միջոցում կարողացաւ ժողովրդի համակրանքը գրաւել: Յանկանում ենք պարտին, որտեղ և ինի, իր գործունէութեան մէջ աշխուրժին»:

ԱՇՏԱՐԱԿ գիւղից մեկ գրում են. «Մօտ օրերումս վախճանվեց մեր համագիւղացի Կարապետ ֆարուսեանը, որի ժառանգները, իրանց հօր կամքի համաձայն, քեւեալ փոխարէն նուիրեցին եկեղեցուն և ծխական դպրոցին հարկւրական րուբլի և մի խաղվար ցորեն ու քսան րուբլի փող աղքատներին»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՉԻՆԱ. ԵԱՊՈՆԱԿԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Չինաստանի և Նապոնիայի պատերազմը նոյն կատաղութեամբ առաջ է գնում, ինչպէս և առաջ, թէև նա այժմ այլ ևս չէ գրաւում առանձին ուշադրութիւն Նապոնիայում:

Նապոնացիները յաղթութիւն յաղթութեան յետևից տանելով՝ անդադար առաջ են գնում Նապոնացիները այնքան մեծ յոյսեր ունեն, որ արդէն խօսում են Չինաստանի մարաքաղաքը վերցնելու մասին:

Իսկ հետեւեալը:

Դրա պատասխան կարող է լինել այն հեռագիրը, որ այս օրերս հեռագրական գործակալութեան միջոցով ստացանք Լոնդոնից: Ահա.

«Times» լրագրի Պարիզի թղթակցի ստացած տեղեկութեան համեմատ, պետութիւնները իբր թէ վճռել են չը միջամտել եսպոնա-չինական պատերազմում, մինչև որ Չինաստանը իրան յաղթված չի համարի: Այս Նապոնիային կը յայտնվի, որ պետութիւնները չեն թրջլ տայ, որ Նապոնիան երկիրները գրաւի ասիական կոնտինենտի վրա, բայց արդեւ չեն դնի, եթէ իրան հողային զիջումներ անվն կոնտինենտից դուրս: Պատերազմական ծախսերի համար վարձատրութեան չափը պետութիւնները թողնում են որոշելու պատերազմող կողմերին: Չինաստանից կը պահանջվի բանալ իր բոլոր նաւահանգիստները, թէ իր սեփական շահերի համար, և թէ ընդհանուր քաղաքակրթութեան շահերը ի նկատի ունենալով»:

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐԻՍԻՑԻՑ

Կ. Պոլսի, յունվարի 21-ին

Յունուար 17 երեքշաբթի գիշեր երկու հայ կտորձ ջրանկիւր իրենց կռնակէն երկու հարուած ընդունելով կը մեռնէին: Մարդասպանը կայսերական պալատին բարձրատարածան պաշտօնատար մէն էր. աղատ մնաց. ոճիրը գործուեցաւ Բերայի մէջ:

Միւս օրը, չորեքշաբթի, զինուորական մը ելել տրդի պալատէն մեկնելով մէկ ժամուան տեղ սուրբ ձեռքը կը վազէ. դէմը ելլողը կը դարձէ. 13 հոգի կը վրլաւորէ կամ կը սպաննէ: Մանրամասնութիւնը տպվեց լրագիրներուն մէջ. ոճիրը կը գործուի Բերայի մէջ. մարդասպանը դեռ չէ բռնուած. երկու թիւրք ալ սպաննած է, բայց սխալմամբ, կարծելով թէ քրիստոնեաներու թաղին մէջ իսլամ չի գտնուի:

Մտածեցեք, զինուոր մը մէկ ժամ կը վազէ բաց սուրով կը յարձակի 13 հոգի վրա, ահաբեկ կընէ ամբողջ թաղ մը, և սակայն ոչ մէկ ոստիկան, ոչ մէկ զինուոր, ոչ մէկ պահապան կա-րող կըլլայ բռնել ոճրագործը. ինչո՞ւ, վասն զի իսլամ է և զինուոր: Ոճրագործութիւնը կը պատահէր ժամը իրիկուան 6-ին, այդ թաղին պահապանները թիւրք են, վասն զի քրիստոնէի թաղ է: Ոճիրներէն մէկ քանին կատարուեցաւ զինուորական զպրոցին առջև, ամենքը կը տեսնէին ու ոչ ոք տեղէն չարժեցաւ:

Կառավարութիւնը չի հրատարակեց թէ ոճրագործը զինուորական է: Հրատարակեց թէ ձերբախցրուած է, բայց սուտ է—գէթ մինչև հիմա:

ՆԱՄԱԿ ԹԻՒՐԻՍԻՑԻՑ

Տրապիզոն, յունվարի 22-ին

Անդլիացի երկու օտարականներէն մին, ինչպէս արդէն երէկ զրեցինք ձեզ, անգլիական «Ti-

mes» լրագրի Բեթերպուրկի թղթակցին է (անուանը ոչ թէ Մէնքը, ինչպէս սխալմամբ հաղորդեցինք), իսկ միւսը՝ հաղարապետ Պըրլօ. այս վերջինը ընկերացած է այդ թղթակցին երթալ օրոնելու անգլիական «Daily News» լրագրի թղթակցի՝ Չարլզ Ֆիցջերալդը, որ անյայտացած է, կըսուի, Հայաստանի խորքերը:

Օտարականները այլ ևս զգալով, որ կառավարութեան ձգձգումը ուրիշ բան չի նշանակիր, բայց եթէ արդեւ իրենց դէպի վեր՝ Սասուն երթալուն, կը ստիպուին հրաժարիլ իրենց մտադրածէն (գէթ Տրապիզոնի ճամբով երթալու դադարաբէն), բայց և այնպէս կը պահանջեն կառավարութեան իրենց վատնած 60 օսմանեան օսկոյ ճամբու ծախքը: Կառավարութիւնը առանց վարանման կամ առարկութեան՝ կը վճարէ անխօսուկ այդ գումարը, որով կապացուցուի թէ օտարականներուն դէպի երկրի խորքը մեկնելուն արգելք էր, թէև յիշատակուին թէքընէներուն մէջ երթալիք տեղերին մինչև կարին արդէն նըշանակուած էր:

Թղթակցը երէկ երեկոյ մէկնեցաւ Պաթում՝ անկէ թիֆլիս երթալու համար. թերես ուրիշ կողմով իւր մտադրած տեղը հասնելու պիտի ջանայ: Իսկ հաղարապետ Պըրլօ դեռ հոս կը մնայ և կը պատրաստուի Պոլսի մեկնելու:

Արդեւ կառավարութեան այս արգելքը դրական մը չէ իր մէջ վախին, թէ Սասունի կոտորածին ստուգութիւնը կրնայ շուտով լոյս տեսնել. ձի գիտէ, թերես սուղմանը դեռ կը յուսայ քննիչ յանձնախմբին քննութիւն ալ ապարդիւն անել՝ չնորհիւ իւր անհատում գտնվին:

Տաճկական կանոնաւորութեան ու կարգապահութեան տրպար մը—Այսօր տեղույս տաճկական բօսթատունը յանձնեց հասցնելու վերէն՝ ներքին նահանգներն եկած նամակներ, որոնք գիտեք ինչ թուական կը կրեն,—1894 հոկտեմբեր ամսի վերջերը, ուրեմն մօտ երեք ամսուայ նամակներ... Այսպիսի օրինակելի յատկութիւններ միայն մեր գործունեայ ու խնամատար կառավարութեան սեփականութիւնն է:

Գ.—ին

“ՄՇԱԿԻ” ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՍԱՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

ՆՕՎԳՈՐՈՒ, 27 յունվարի: Քաղաքային դուռման որոշեց 1000 ր. Կայսր Ալեքսանդր II-ի արձանի համար Մօսկվայում:

ՊԱՐԻՉ, 27 յունվարի: Պատգամաւորների ժողովում Մէլիքեթը, բանուորական հարցի համար կազմված յանձնաժողովի նախագահը, թոյլտուութիւն խնդրեց հանքերում և հանքայրերում աշխատող բանուորների դրութեան ընդհանուր քննութիւն կատարել: Իրօ համաձայնութիւն յայտնեց, բայց մի պայմանով, որ յանձնաժողովը հարցը պէտք է քննի օրէնսդրական տեսակէտից: Պատգամաւորների ժողովը ընդունեց այդ նկատողութիւնը:

Անդրապատանեան «Gascogne» ընկերութեան օվկիանոսական շոգնաւոր, որը Հալլիք գնում էր Նիւ-Եօքի, չեկաւ սովորական ժամանակին: Երեք օր է, որ նրա մասին ոչինչ տեղեկութիւններ չը կան: Մեծ անհանգստութիւն է տրորում:

ՄԱՐՍԷՅԻ, 27 յունվարի: Մարտիկով անցաւ չինական արտակարգ դեսպանը, որին յանձնարարված է տեղեկանալ Պարիզում, Բերլինում, Վիեննայում և Պետերբուրգում պետութիւնների միջնորդութեան մասին՝ եսպոնա-չինական պատերազմը դադարեցնելու համար:

ԲԵՐԼԻՆ, 27 յունվարի: Կայսրը այսօր զինուորական ժողովում կարգեց մի ընթերցում՝ զօրքի և նաւատորմի ձեռք ձեռքի տուած գործողութիւնների մասին, լուսաբանելով դրութիւնը եսպոնա-չինական պատերազմից վերջացած անցքերով:

ԲՈՒԳՐԱՊԵՏ, 27 յունվարի: Արդարադատութեան մինիստր Վլադիմիր, մեծ կուլից յետոյ, ընտրվեց Սալատարնում կաթիլի կուսակցութեան կանգնիդատի դէմ:

ԳՐԱՅ, 27 յունվարի: Սալատարնական պատգամաւորները սեյմում, յայտարարելով որ այլ ևս չեն մասնակցի սեյմի աշխատանքներին, հեռացան նիստի դահլիճից: Դրա պատճառն այն էր, որ գերմանացի պատգամաւորները սալատարական լեզուի դաստաւութեամբ գիմնազիաներ հիմնելու դէմ ձայն տուեցին:

ԲԵՐԼԻՆ, 27 յունվարի: Ալեքսանդր թագաւորի տեսակցութեան առիթով Նապոլեոն թագուհու հետ, կառավարութիւնը հեռագիր ուղարկեց թագաւորին՝ արտայայտելով իր հաւատարմ հպատակութեան զգացմունքները և մասնակցութիւնը թագաւորի ուրախութեանը:

ԼՕՆԴՈՆ, 27 յունվարի: Հռոմից հեռագրում են, որ Նեապոլիտանեան իշխանի պաակադրու-

Թեանք Ուէլսի իշխանուհի Մորի հետ յիշատակի տեղի կ'ունենայ ներկայ տարվայ մայիս ամսին: Զեռագիրը Շանգհայի, յունվարի 27-ից տեղեկացնում է, որ եւապոստոլները վէյ-չայ-վէյի մօտ չորստեղ արին չինական երկու գրահակիր նաւեր:

ՉիճՈՒ, 27 յունվարի: Եւապոստոլական նաւատորմը ուղարկուած էր ՉիճՈՒ ամրոթիւնները և հետագայ, ոչինչ վնաս չը պատճառելով: Կ ՊՈԼԻՍ, 27 յունվարի: Ռուսաստանի, Ֆրանսիայի և Անգլիայի ներկայացուցիչները առաջադրութիւն արին թ. Դրան, թէ Մուշի վիլայէտի իշխանութիւնները դժուարացնում են Սասունի գործի ընթերցումը կատարելը:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 28 յունվարի: Լրագիրները խօսքով, ֆինլանդական սենատը որոշեց 100,000 մարկ ուղղափառ տաճարներ և հողերակալութիւն պահելու համար Ֆինլանդիայում: Լինտուլում, վերջինի նախագիտում, հիմնվում է առաջին անգամ ուղղափառ իգական վանք Ֆինլանդիայում:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 28 յունվարի: Նախագահական զէնամուկի ժողովը որոշեց միջնորդել, որպէս զի պետական ծառայութիւնն իրաւունքներ արվեն նախնական զէնամուկում ծառայողներին:

ՍԻՄԲԵՐՊՈԼ, 28 յունվարի: Մէլիտոպոլսկան գաւառի զէնամուկի վճռեց արժանաշիշատակ դարձնել Նոյա Մեծութիւնների պատկազրութիւնը: հիմնելով գրեզական գրադարաններ:

ԲԵՐԼԻՆ, 27 յունվարի: «Vorwärts» լրագիրը հատարակում է զինուորական վարչութիւնները ուղղած կայսրի չրջաբերականը, որով խիստ լեզուով պատկարակում է զինուորների հետ խստասիրտ կերպով վարվելու համար:

ՍՈՖԻԱ, 27 յունվարի: Յանկովի բարեկամանալու լուրը կորուրդեան ֆերդինանդ իշխանի հետ ձեռք է:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 29 յունվարի: Թէօօքսիայում բացված է պետական բանկի բաժանմունք:

«НОВОСТИ» լրագիրը հաղորդում է, որ ժողովրդական լուսաւորութեան միութեութեան մէջ կազմված է մի յանձնաժողով՝ ըննելու համար կովկասեան ուսումնարանի չրջանի հոգաբարձու Կ. Եանովսկու նախադիժը՝ մեր միջնակարգ կերթութեան սխտանը կերպարանափոխելու մասին: Նախագիտ համաձայն, բոլոր միջնակարգ դպրոցների առաջին չորս դասարաններում մտցնում է միատեսակ պրօգրամ առանց կրթական լեզուների, որոնց դասաւորութիւնը պէտք է սկսվի հինգերորդ դասարանից, և այն էլ ոչ բոլոր դիմնակցներում:

«Нов. Время» լրագիրն Լոնդոնից հեռագրում են, յունվարի 28-ից, թէ «Daily News» լրագրի հաղորդած տեղեկութեան համեմատ, որը, ինչպէս երևում է, վերջրված է զիպոմատիական գրադրութիւնից, Եւապոստոլական հաստատապէս վճռել է սեփականացնել կորէյան և Արտուր նաւահանգիստը կինգստոն և Տուլիօմօվանի հետ միասին: Եւապոստոլները ամրացնում են Արտուր նաւահանգիստը, դիտարկութիւն ունենալով երկրորդ Զիւրալտար դարձնել նրանից: Կրա հետ միասին Եւապոստոլական վճռել է միահաղթել, թույլ և նաւերի ուժով բաւարար նաւատորմ կազմել, զիմարդիւն համար եւրօպական պետութիւնների միացեալ նաւատորմներին: Դրա վրա գործ կը դրվի դրամական այն կարճատեւութիւնը, որ պէտք է պահանջվի Չինաստանից: Եւապոստոլական մամուլը յայտնում է, որ Եւապոստոլն չի համբերի, որ Եւրօպայի կողմից պաշտպանութիւն լինի Չինաստանին կամ կորէյին: Եւապոստոլն ցնոր է համարում լեւրօպական կօնցերտը: Եւապոստոլները անիրադրօնքն են համարում եւրօպական պետութիւնների մէջ իսկական համաձայնութեան կայանալը, որովհետեւ պետութիւնները այդ բանին անընդունակ են: Չինաստանը, ըստ երեւոյթի, վճռել է ձգձգել պատերազմը և չկողք դիմադրութիւն ցոյց տալ, յուսալով որ կը հասնի այն րօպէն, երբ Եւապոստոլի ֆինանսները կը սպաւկեն:

ԲԵՐԼԻՆ, 29 յունվարի: Կայսրը շնորհեց եւապոստոլական զեապանին կարմիր Արծուի շքանշանը առաջին աստիճանի:

ՎԻԵՆԱ, 29 յունվարի: Կայսրը վաղը ճանապարհ է ընկնում զէպի Մարտին նաւահանգիստը:

ԲՈՒԿԱՊԷՏՏ, 29 յունվարի: Հիւսիսային Ունգարիայում ընդհատված հաղորդակցութիւնները դեռ ևս չեն վերանորոգված: Սարսափելի ցրտեր են կանայնաւ: Մարտին երեք զէպեր են եղել ցրտահարութիւնից:

ԲԵՐԼԻՆ, 28 յունվարի: Վէլէլէ քաղաքի դաքմադայը առաջարկեց բողաբական եպիսկոպոսին հրամայել բանալ երկու ամիս առաջ փակված բողաբական դպրոցները: Եպիսկոպոսը մեծամոլ պատասխանեց, ցանկանալով այդպիսով բողոքել սերբիական դպրոցների բացման դէպ:

Մօնաստերից ստացված տեղեկութիւնների համետ, ըննիչ յանձնաժողովը ցոյց տուեց վալի Ֆէրիկ-փաշայի անկանոն գործողութիւնները և նրա իշնամական վերաբերմունքը զէպի քրիստոնեայ աղաքանակութիւնը:

ԼՕՆԴՈՆ, 29 յունվարի: Հանդուցեալ Զերլին տեղ Պատուիրդտոնում ընտրվեց պահպանողական Ֆօլքեր:

Արեղջ Անգլիայի և Ետալիայի մէջ սարսափելի սառնամանիք է տիրում: Թէմպա գետը

համարեա տարողւապէս ծածկված է սառուցով: Խեղճ աղաքանակութիւնը սաստիկ տանջվում է:

ՇԱՆԳՀԱՅ, 27 յունվարի: Ամբողջ վէյ-չայ-վէյ եւապոստոլները ձեռքումն է: Ծովային ամրութիւնները գրաւված են Չինական նաւատորմը կամ ոչնչացրած է, կամ յաղթողների ձեռքն է անցել:

ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳ, 27 յունվարի: Թիֆլիսի և Քուրթայի կալուածական բանկերը գրաւական թըղթերը ծախվում էին Պետերբուրգի բորսայում հետեւեալ գներով:—վեց պրօցենտական—101, հինգ պրօցենտական՝ Թիֆլիսի—98 1/2, Քուրթայի—99: Թիֆլիսի քաղաքային կրէդիտային ընկերութեան օրվաքայիները—98 1/4 ր:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳԻ ԲՈՐՍԱ

Յունվարի 27-ին			
Լոնդոնի վրա 10 ֆունտ արծէ . .	92	75	4
Բերլինի վրա 100 մարկ . . .	45	32	2
Պարիզի վրա 100 ֆրանկ . . .	36	75	2
Ոսկի . . .	արծէ . .	7	41
Մաքսային կուպոններ . . .	148	—	—
Արծաթ . . .	—	—	—
Բորսային դիսկոնտ . . .	5	70	0
Պետ. բանկի 5% տոս 1 չրջանի . .	—	—	—
— — — — 2-րդ . . .	—	—	—
— — — — 3-րդ . . .	—	—	—
4% պետական րէնտա	—	—	—
5% ոսկեայ րէնտա 1894 թ.	162	—	—
Արեւելեան 5% փոխառ. 1-ին չրջ. .	—	—	—
— — — — 2-րդ . . .	—	—	—
— — — — 3-րդ . . .	—	—	—
— — — — 4-րդ . . .	—	—	—
Ներքին 5% առաջին փոխառութ. .	229	50	—
— — — — երկրորդ . . .	225	—	—
5% պետական երկրամուդ. րէնտա. .	101	75	—
4% ներքին փոխառութեան	96	25	—
4 1/2% օրառ. թղթ. աշն. կայ. բանկի 101 3/8 .	—	—	—
Աշն. կայ. Պետ. բանկի խաղաղութ. .	—	—	—
Գրառ. թղթ.	193	75	—
4 1/2% վիլայի. գիւղ. հող. բանկի. 101 5/8 .	—	—	—
4 1/2% գրաւական թղթեր կալուած. .	—	—	—
Փոխ. կրէդիտ. ընկեր. մնալ.	152	75	—
— — — — թղթադ.	—	—	—
Պետերբուրգի քաղաքային կրէդիտ. ընկերութեան օրվաքայիները. .	101	25	—
Մոսկուի քաղաք. օրվաքայիները. . .	100	50	—
Օդէսայի	100	25	—
Թիֆլիսի	—	—	—
Գրառ. թղթ. Թիֆլիսի կալ. բանկի. .	—	—	—
— — — — Գուրթայի	—	—	—

Խաղաղութ. ԱՆԷՔՍԱՆԴԻ ԲԱՆԿԱՆԱՐ

Հրատարակիչ՝ Մ. ՄԵԼԻՔ-ԱՂԱՍԱԼԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Լ յ յ ա տ ե ս ա լ

ԱՂԱՐԻՆ № 1

ՄԵՐ ԾԱՌԱՎՈՎ ՀԵՏԵՆԵԱՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԵԱՄԻ

Շնորհաւոր նոր տարի (պատկեր—յոյս, հաւատ, սէր): Անտուն թռչնակը (պատկեր)—Արշ. Մեհրաբեան: Ըմբիշը (ազատ փրկարութիւն) ոտանաւոր—Մար-Շիմանի: «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ» . . (պատկեր): Եղբայրական սէր (գերանդներ)—Օր. Աննա Նաղարեան: Տնտեսաւ (պատկեր)—Մարուի: Հրեշտակ (ոտանաւոր)—Ա. Ա.: Սարուկներ (կը շարունակվի)—Յար. Թումանիան: Մրցանակ № 1 (պատկեր) Կարսի բողաբականութիւնը: Հողագործական փշարաններ—Ուրի. Խլխան-Բենիկ:

Հետաքրքրական, կպած երկուրեակ ըլլոյր (պատկեր):

Չարձալք. հարցեր, ճանելուներ, բառախաղ: «Աղբիւր-Տարադի» ներդրում:

Բ. բաժին. Մեր ընթերցողներին: Կարողական առողջապահութիւն—Բժշկ. Վ. Արծուրի: Ծնրենցի կենսագրութիւնը (պատկերով): Բաֆֆի յօրեւանի ներք: Գառն երեւոյթներ մեր մանկավարժական աշխարհում: Մեր ուսանողների ջգայնութեան պատճառները: Թուլամիտների զարոյց: Ծաղիկների հօտի աղբեղութիւնը ջրերի և ձայնի վրա: Հարկաւանակ: Մար լուրեր: Պատարկը Աղբիւրի պատասխաններ:

«Աղբիւր և Տարադի» առանց բացառութեան ուղարկվել է միմյան նրանց, որոնք բաժանորդ են դրվել:

Շարունակվում է բաժանորդագրութիւնը:

1—1

ԲԱԳՈՒՆ ՀԱՅՈՑ

ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Խորհուրդը խնդրում է անցեալ 1894 թ. տարեկան անդամներին նորոգել իրանց անդամակցութիւնը և ներկայ 1895 թուականին համար, վճարելով իրանց անդամակցութեան 5-ական րուրլին ընկերութեան գանձապահ պ. եղիշէ Նաբաթեանցին:

3—5

ԹԻՓԼԻՍԻ ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԹԱՏՐՈՆ

Ուրբաթ, փետրվարի 3-ին, 1895 թ.

ԿԵՐԱՍԱՆ ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ, մասնակցութեամբ հայ-գերաստական մշտական խմբի կը ներկայացնէ

«Բ Ի Ն»

Դրամա 5 գործ. հեղ Ալէք. Դիւմայի

Բեմի վրա բեմ. Մ Ա Կ Բ Է Թ Ի Ց

Քինի դերը կը կատարէ պ. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

«ԵՍ Է՛լ ԲԻ ՄՈՑԻՔԼՈՒԹԻՒՆ»

Վաղըվի մէջ գործողութեամբ, հեղ. Տէր-Գրիգորեանի

Սկիզբն է 8 ժամին երեկոյեան: Տեղերի գինը սովորական է:

1—2

Գ Ր Ի Գ Ո Ր Ա Ր Ծ Ր Ո Ւ Ն Ո Ւ

ԹԻՒՐԲԱՑ ՀԱՅԵՐԻ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԳԻՆԸ 20 ԿՊԵԿ

Թիֆլիսում վաճառվում է «Մշակ» լամբարտանը, նոյնպէս և Կվորցովայա փողոցի վրա հետեւեալ խանութներում՝ եփրմ Մատուրեանի լամպաների մագաղիտում և Տէր-Յովսէփեանի ծխախոտի խանութում:

ՍԱԼՄԱՍՏԻ ՀԱՅՈՑ ԳՐԱԴԱՐԱՆ ՀԱՅԹՎԱՆՈՒՄ

Խնդրում ենք հայ խաղաղներին, հեղինակներին և բարեսէր անձանց, որ իրանց օգնութիւնը չը դրանան Սալմաստի հայոց այս փակ գրադարանին, որի ձոխացումը ըզգալի կերպով կը նպաստէ զաւառիս կրթական գործին:

Խնդրում ենք նուիրատուներին զիմէլ այս հասցեով. Персия, Salmast, Սալմաստի հայոց գրադարանին, Հաֆի վանում:

Սալմաստի Հաֆի վան գիւղի գրադարանի վարչութեան: (№ 10) 3—10

Նոյեմբերի 20-ից ստացվել է Պատեօրի սխտանով պատրաստած ԲՐՈՒՍԱՅԻ ԲՈՒՌՈՒՄ ՍՊԻՏԱԿ ՏԵՍԱԿԻ ՍԵՐՄԸ, որ արդէն անցեալ տարիներից յայտնի է Կովկասում և Պարսկաստանում իր յատկութիւններով և տուած առատ բերքով:

Սերմը ստացված է ուղղակի յայտնի «Էջօսմիտես» ֆիրմայից:

Գնել ցանկացողները կարող են զիմէլ ԲԱՌՈՒՄ, ԹԻՖԼԻՑ, ԲԱԳՈՒՄ, Եղբ. Մնացական-Նեաներին, իսկ ՆՈՒՆԻՒ Աղայ Մուսայ Մահմադովին:

Այս հասցեով. Бр. Мнацаканянцъ, Батумъ կամ Тифлисъ կամ Ба. (№ 136) (2. Կ.) 15—25

ԿԱԿԱՍ ԲԼՈՕԿԵՐ

ՍՆԵԴԱՐԱՐ ԽՄԻՉԲ (զլուտոր պահեստը Ռուսաստանի համար «ԵԱՎԱ» ֆիրմայի մէջ. (С.-Петербургъ, Большая Морская, 38).

Ծախվում է կօրնիայ և զեղային ապրանքների բոլոր լաւ մագաղիներում 1/2, 1/2, 1/4 և 1/8 կիլոգրամանոց թիթեղեայ տուփերի մէջ:

(GRAND PRIX) Բարձրագոյն պարգէ Անտվերպէնի համաշխարհային ցուցահանդիսում 1894 թվին:

(№ 151) 4—50

ՄԵՐ ԾԵՐԱՄԱՊԱՀԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐ

ՍՈԼԻՏՅՈՈՒՄ, ԿՈՐՍԻԿԱ ԿՂՋՈՒ ՎՐԱ (ՖԲԱՆՍԻԱ)

Ի ԱԼՈՒԶԻ ԵՒ ԸՆԿ

Պ. Ալօլիի ֆիրմայի շերամի որդիների սերմեր ձեռք բերել ցանկացողները կարող են զիմէլ Թիֆլիսի Կայսերական Կովկասեան Կիւլաւտեաական ընկերութեանը և տիկին Կ. Սուլթանովային, Նիկոլաեվսկայա փ. տ. № 39. Սերմը ծախվում է 5 և 3 միւսայ պատուանկող արկղիկների մէջ, միւսայը 60 կօպէկով:

(№ 9) 2—6

Համաձայն Բարձրագոյն հաստատված Բաղուի հայոց

ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կանոնադրութեան 17 և 26 յօդուածներին ներկայ յունվարի 28-ին, շաբաթ օրը երեկոյեան 7 ժամին, դպրոցական նոր շինութեան մեծ դահլիճում կը կայանայ ընդհա, նուր ժողով, ուր կը ընկնին անցեալ 1894 թ. գրամական հաշիւները, կը ընկնի ու կը հաստատվի ներկայ 1895 թ. համար խորհրդի կազմած նախահաշիւը, կը վճարվի ընթացիկ գործեր և կընտրվի 2 տարի ժամանակով խորհրդի նախագահ:

(№ 7) 4—5

Ա. ԿՈՊՊԻ

Յ Օ Ր Տ Է Պ Ի Ա Ն Ն Ե Ր Ի

ԽԱՆՈՒԹՈՒՄ

(Միջայէլեան փողոց, № 132)

Կան մեծ քանակութեամբ նոր դաշնամուրներ, 350 րուրուց մինչև 450 րուրլի արժողութեամբ:

(№ 119) 25—25

Дозволено цензурою, Тифлисъ, 30 Января 1894 г.

Типография Канцел. Главнач. Гражданск. частью на Кавказѣ, Лорисъ-Меликовская ул., д. 633.